

Innovationscenter
for Økologisk Landbrug

Samarbejde mellem biogasanlæg og økologiske landmænd

Erik Fog

DLBR Biogas-netværksmøde, Ausumgaard, 22. februar 2022

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Gensidig afhængighed og fordele

**Økologisk
Planteproduktion vil
blive mere afhængig af
samarbejde med
biogasanlæg fremover**

**Biogasanlæg har
brug for samarbejde
med økologiske
landbrug fremover**

Økologernes begrundelser

- Adgang til gødning – mere og mere går til biogas.
- Klimaprofil for bedriften
- Få egen biomasse behandlet og retur som bedre gødning
- Recirkulere næringsstoffer fra samfundet
- Udfase konv. husdyrgødning og indfase afgasset biomasse

Hvorfor ikke?:

- Er dokumentationen til øko-kontrol mulig og timet rigtigt
- Gyllelager hos Planteavlere?
- Tab af kulstof i gødningen?/jordfrugtbarhed
- Sand anvendes i sengebåse til kvæg
- Udnytte gylle med højt amm.indhold? (ingen syretilsætning)

Biogasanlæggets begrundelser

- Adgang til biomasse
- Adgang til udspretningsareal
- Øko-kløvergræs er ikke en energiafgrøde (også under omlægn.)
- Økologer dyrker mange efterafgrøder
- Profilering i omgivelserne

Hvorfor ikke?

- Tvivl om regler og procedurer
- Restriktioner på tilladte biomasser
- Ekstra dokumentation og kontrol
- B1-skema forud for gødningsåret
- Løbende afklaring af nye produkter
- For lille potentiale for øko-biomasse

Tilladte ikke-økologiske biomasser

Vejledning om økologisk jordbrugsproduktion

Bilag 2. Liste over ikke-økologiske gødningsstoffer og jordforbedringsmidler

Godkendte gødningsstoffer, jordforbedringsmidler og næringsstoffer som omhandlet i artikel 24, stk. 1, litra b), i forordning (EU) 2018/848

De gødningsstoffer, jordforbedringsmidler og næringsstoffer¹⁷⁶⁸, der er opført i dette bilag, må anvendes i økologisk produktion, forudsat at de er i overensstemmelse med:

- (1) den relevante EU-ret og national lovgivning om gødningsprodukter, navnlig, hvis det er relevant, forordning (EF) nr. 2003/2003 og forordning (EU) 2019/1009 og
- (2) EU-lovgivning om animalske biprodukter, især forordning (EF) nr. 1069/2009 og forordning (EU) nr. 142/2011, især bilag V og XI.

I henhold til del I, punkt 1.9.6, i bilag II til forordning (EU) 2018/848 må mikroorganismepreparater anvendes til at forbedre jordens almindelige tilstand eller til at forbedre forekomsten af næringsstoffer i jorden eller afgrøderne. Disse er for nemhedens skyld indsat i nedenstående tabel.

De kan kun anvendes i overensstemmelse med specifikationerne og restriktionerne for anvendelse i henhold til EU-retten og national lovgivning.

Den højre kolonne i hver tabel indeholder mere restriktive betingelser for anvendelse i økologisk produktion.

Betegnelse: (Produkter, der er sammensat af eller kun indeholder de nedenfor anførte stoffer)	Beskrivelse, specifikke betingelser og begrænsninger
Fast husdyrgødning	produkt bestående af en blanding af husdyrgødning og vegetabilsk materiale (strøelse og fodermiddel). ikke fra jordløst husdyrbrug
Tørret fast husdyrgødning, herunder tørret fjerkrægødning	ikke fra jordløst husdyrbrug

Dokumentation af biomasser til biogasanlægget

- Økologen skal dokumentere, at der kun er gødet med økologisk gødning og produkter fra bilag 2.
- Usikkerhed på biogasanlægget om hvilke biomasser, der er tilladt til økologisk produktion
- Biogasanlægget kan sende oplysning ind til Landbrugsstyrelsen og få forhåndsgodkendt biomasse-mixet.
- Efter aftale med styrelsen deklarereres:
”De anvendte råvarer er tilladt til anvendelse i økologisk produktion jf. (EU) 2018/848, hvilket er bekræftet af Landbrugsstyrelsen d. x. måned 202X, og gælder afgasset biomasse leveret i perioden x-x.”

Følgesedler fra biogasanlæg til økolog

BILAG 1 A-anlæg

Eksempel på følgeseddel for afgasset biomasse til økologer for A-anlæg (økologi-autoriseret)

Afsender: XXXX-Biogas
Adresse 1
Adresse 2
CVR. NR. _____ Økologi-autorisations-nummer: _____

Modtager: Landmand NN, CVR-nummer: _____

Mængde i tons: _____ Tons

Vareart: Afgasset biomasse i _____ måned fremstillet på basis af:

Certificeringsnr.

Biomasse	Beskrivelse	Økologisk?
Kvæggylle		Nej
Kvægdybstrøelse		Ja
Frøgræshalm		Nej
Rughalm		Nej
Gulerødder	Affaldsgulerødder fra gartneri	Ja
Heste dybstrøelse		Nej
Rå-glycerin	Vegetabilsk, Non-GMO	Nej

Disse råvarer er tilladt til anvendelse i økologisk produktion jf. (EU) 2018/848.

Indhold af total N: _____ Kg. /ton ifølge analyse fra XXX.

NH4: _____ Kg. /ton

P: _____ Kg. /ton

K: _____ Kg. /ton

Krav til udnyttelse i %: _____ Fosforloft: _____ kg P / ha.

Andel af kvælstof med økologisk oprindelse: _____ %

Øko-procent

BILAG 2 B-anlæg

Eksempel på følgeseddel for afgasset biomasse til økologer for B-anlæg (ikke økologi-autoriseret)

Afsender: XXXX-Biogas
Adresse 1
Adresse 2
CVR. NR. _____

Modtager: Landmand NN, CVR-nummer: _____

Mængde i tons: _____ Tons

Vareart: Afgasset biomasse i _____ måned fremstillet på basis af:

Biomasse	Beskrivelse
Kvæggylle	
Kvægdybstrøelse	
Frøgræshalm	
Rughalm	
Majsensilage	
Heste dybstrøelse	
Rå-glycerin	Vegetabilsk, Non-GMO

Disse råvarer er tilladt til anvendelse i økologisk produktion jf. (EU) 2018/848.

Indhold af total N: _____ Kg. /ton ifølge analyse fra XXX.

NH4: _____ Kg. /ton

P: _____ Kg. /ton

K: _____ Kg. /ton

Krav til udnyttelse i %: _____ Fosforloft: _____ kg P / ha.

BILAG 3 Fortroligt -anlæg

Eksempel på følgeseddel for afgasset biomasse til økologer fra A- og B-anlæg, hvor biomasse-planen er fortrolig, men godkendt af Landbrugsstyrelsen

Afsender: XXXX-Biogas
Adresse 1
Adresse 2
CVR. NR. _____ Økologi-autorisations-nummer: _____ (kun ved A-anlæg)

Modtager: Landmand NN, CVR-nummer: _____

Mængde i tons: _____ Tons

Vareart: Afgasset biomasse i _____ måned.

De anvendte råvarer er tilladt til anvendelse i økologisk produktion jf. (EU) 2018/848, hvilket er bekræftet af Landbrugsstyrelsen d. x. måned 202X, og gælder afgasset biomasse leveret i perioden x-x.

Erklæringstekst

Indhold af total N: _____ Kg. /ton ifølge analyse fra XXX.

NH4: _____ Kg. /ton

P: _____ Kg. /ton

K: _____ Kg. /ton

Krav til udnyttelse i %: _____ Fosforloft: _____ kg P / ha.

Andel af kvælstof med økologisk oprindelse: _____ % (kun ved A-anlæg)

Årlig erklæring om behov for ikke-økologisk gødning

Erklæring ved behov for ikke-økologisk gødning i planperioden 2021-2022	
<p>Denne erklæring kan udfyldes, hvis du anvender ikke-økologisk kvælstofholdig gødning, som er listet i Økologivejledningens bilag 2. Den kan også udfyldes, hvis du afsætter egen økologisk gødning og modtager ikke-økologisk gødning, herunder også afgasset biomasse. Erklæringen skal fremvises i forbindelse med økologikontrollen. Hvis denne erklæring ikke anvendes, er det fortsat et krav, at du kan begrunde og dokumentere anvendelsen af ikke-økologisk gødning.</p> <p>A.1: Skal udfyldes, når du anvender ikke-økologisk gødning. A.2: Skal udfyldes, når du anvender ikke-økologisk afgasset biomasse. B.1: Skal udfyldes, hvis du afsætter egen økologisk gødning og i stedet anvender ikke-økologisk gødning. B.2: Skal udfyldes, hvis du afsætter egen økologisk gødning og i stedet anvender ikke-økologisk afgasset biomasse.</p>	
	Angiv din begrundelse her
A.1	Der er anvendt ikke-økologisk gødning
A.2	Aftale med biogasanlæg om at modtage ikke-økologisk afgasset biomasse
B.1	Behov for at afsætte egen økologisk gødning og anvende ikke-økologisk gødning
B.2	Behov for at afsætte egen økologisk gødning og modtage ikke-økologisk afgasset biomasse
Certificeringsnr:	
Dato:	

- Økologer, der tilfører ikke-økologiske gødning skal begrunde behovet.
- Skema til erklæring.
- A2: For økologer, der blot aftager fra biogasanlæg.
- B2: For økologer, der både leverer til og aftager fra biogasanlæg.
- Udfyldes og opbevares på bedriften.

Begrundelsespyramide for ikke-økologisk gødning

Begrundelsespyramide: Hjælperedskab til udfyldelse af "Erklæring ved behov for ikke-økologisk gødning"

Udgangspunktet er planternes behov, set i sammenhæng med forholdene på din bedrift/i din produktion.

Begrundelsespyramiden kommer med i økologivejledningen pr. 1. marts 2022

Mængder økologen kan modtage af ikke-økologisk N

- **Landbrugsstyrelsen**
 - Op til 170 kg total-N pr. ha
 - Eller 107 kg udn. N pr. ha (øko-basis)
 - Eller 65 kg udn. N pr. ha (øko-basis m. N-tillæg)
- **Brancheanbefalinger**
 - 43 kg udn. N pr. ha i ubehandlet husdyrgødning.
 - 65 udn. N pr. ha i afgasset husdyrgødning.
 - Derudover samme mængder afgasset N, som der er leveret ind i økologisk gødning og biomasse. (Balance-N)
 - Ingen begrænsning for kvælstof fra andre bilag 2-materialer end ikke-økologisk husdyrgødning.

GMO-frihedserklæring genindført

- Undtagelsen, der har været i kraft siden 2017 er ophørt pr. 1. januar 2022
- Dog kan biogasanlæg, der har disponeret for denne planperiode, fortsætte til 1. august 2022.
- GMO-frihed skal fremgå for risikoprodukter (glycerin, olier, sojamelasse mv.)
- Fremgå af faktura og følgeseddel og evt. produktblad.
- Eller man kan bruge blanket: "Sælgers erklæring om GMO-frihed"

- Virker til at fortsat at være udfordrende.
- Der er dialog i gang med Landbrugsstyrelsen.

Økologisk certificering (autorisation) af biogasanlæg

- Vigtigt for at økologer kan få afgasset gødning med delvis økologistatus.
- Anlægget skal kunne sikre, at økologiske biomasser kun blandes med bilag 2-materialer.
- Skal kunne holde regnskab med økologiske biomasser og næringsstoffer gennem anlægget.
- Har system til at udsende følgesedler til økologerne med nødvendige oplysninger. Herunder oprindelse af alle biomasser (sporbarhed)
- Egenkontrolprogram der dokumenterer ovenstående.
- Årlig indberetning og årligt kontrolbesøg.

- Karenstid på én opholdstid for C-anlæg, der ønsker at kunne levere til økologer.

